

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Veronika Tomanová

Název práce: Postoj současné společnosti ke zvířatům a jejich právům

Oponent práce: Mgr. Bc. Miloš Zapletal, Ph.D.

Jazyková a stylistická úroveň práce: D

Odborná kvalita práce: C

Formální úroveň práce: B

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

Bakalářská práce Veroniky Tomanové se zabývá problematikou práv zvířat, zvláště pak fenoménem týrání zvířat v rámci testování léků, kosmetických přípravků apod. Nahlíží na tuto problematiku z antropologické, resp. sociologické perspektivy, přičemž se ovšem dotýká i otázek etických, na něž pochopitelně ani jedna z těchto věd neumí a nemůže odpovídat. Autorka práce dochází k prognostickým a normativním závěrům, např.: „Testování[,] ať už na čistých nebo nečistých zvířatech, je jistá forma společenského přežitku či konzervatismu, který do budoucna bude postrádat smysl a společnost dojde k odmítnutí těchto prostředků, jelikož zkrátka výsledky budou čím dál méně průkazné.“ (s. 38) Antropologické a sociologické pasáže práce – převážně kompilačního charakteru – jsou vzhledem k typu práce přijatelné. Považoval bych ovšem za metodologicky správnější, kdyby se autorka odpovědím na etické otázky buď vyhnula, nebo je stavěla na solidním metafyzickém základě.

Kvalitu práce snižují často se vyskytující pravopisné, a dokonce i gramatické chyby.

K diskusi navrhuji otázku vztahu potenciálních práv zvířat vzhledem k povinnostem. K této problematice doporučuji knihu Rogera Scrutona *Animal Rights and Wrongs*. Klíčovou (kantovskou) tezi Scrutona spisu lze parafrázovat takto: Práva a povinnosti živých tvorů jsou v recipročním vztahu. Povinnosti v mravním (potažmo právním) smyslu mohou mít pouze tvorové, kteří dospěli nebo mohou dospět k užívání rozumu, kteří jsou tedy „transcendentálně svobodnými“, mravními bytostmi. Tuto schopnost má z aktuálních tvorů pouze člověk, a pouze člověk má tedy povinnosti: mimo jiné právě vůči zvířatům, což ale neplatí naopak. Zvířata nemají rozum (fakt, že můžeme být na *pochybách*, zda např. šimpanzi mají rozum, je dokladem fundamentálního *rozdílu* mezi šimpanzem a člověkem), proto nemohou mít povinnosti. Zvířata nemohou mít práva, protože nemohou mít povinnosti.

Zároveň je však zřejmé, dodávám, že je nutné, aby existovaly právní normy zabraňující zbytečnému týrání zvířat a regulující týrání nezbytné, jakož i etické normy, které tyto odůvodňují. Zdá se však, že je třeba je postavit na jiných základech než na koncepci analogické základním lidským *právům* (jež bude vycházet z hodnoty zvířecího života). Naopak se ke zvážení nabízí např. koncepce vycházející z nedotknutelné důstojnosti člověka,

kterou – na sobě a v sobě – člověk uráží, dopouští-li se zbytečného týrání zvířat. K tomu prosím v rámci diskuse o stručné vyjádření k Trestnímu zákoníku ČR: Na jakých etických a metafyzických (přírozenoprávních?) základech zřejmě stojí § 302 a § 303?

Výsledné hodnocení: C

Datum: 4. 1. 2021

podpis: